

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/110/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113202426
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1113202426.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členiek senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, C., právne zast. Advokátska kancelária ŠČURY, s.r.o., IČO: 47 258 055, so sídlom M. R. Štefánika 2618, Čadca, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, IČO: 00 166 073, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25.05.2021, č.k. 8C/20/2013-575, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. a II. **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutých výrokoch III. až V. o trovách konania **m e n í t a k**, že žalovaný **n e m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov konania.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku VI. o trovách znalca **m e n í t a k**, že znalec D. E. F., s miestom výkonu činnosti D. G. X, H. I. **m á** voči žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV. Žalovaný **m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi skutočnú škodu vo výške 1.960,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.960,88 eur od 03.01.2013 do zaplatenia, ušlý zisk vo výške 2.269,09 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % zo sumy 2.269,09 eur od 03.01.2013 do zaplatenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.090 eur, to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.), žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania o zaplatenie ušlého zisku a trov obhajoby (výrok III.), žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % zo sumy 3.090 eur s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (výrok IV.), žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania o verejné ospravedlnenie (výrok V.) a znalcovi D. E. F., s miestom výkonu činnosti D. G. X, H. I. priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (výrok VI.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 3 a 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), ust. § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 8 ods. 5 a 6, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za

škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ust. § 563 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne s poukazom na zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (za väzbu) a uhrádzanú škodu tým, žalobca si náhradu škody voči žalovanému uplatnil titulom rozhodnutia o väzbe ako osobitného odškodňovacieho titulu upraveného v ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. Titulom ušlej mzdy za obdobie od 19.11.2008 do 03.03.2009 si žalobca uplatnil voči žalovanému sumu 2.964 eur predstavujúcu zamestnávateľom potvrdený brutto zárobok. Žalobca bol pred vzatím do väzby zamestnaný spoločnosťou Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s., ktorá vystavila súdu prvej inštancie potvrdenie o pravdepodobnom príjme. Pri určovaní výšky nároku na náhradu ušlej mzdy súd prvej inštancie vychádzal z čistej mzdy uvedenej v potvrdení o pravdepodobnom príjme vystavenom zamestnávateľom žalobcu (č.l. 70), ktorá za obdobie od 19.11.2008 do 03.03.2009 predstavovala sumu 2.291,12 eur (1.176,59 eur + 1.114,53 eur) a ktorú súd prvej inštancie ponížil o sumu 22,03 eur predstavujúcu čistú mzdu žalobcu za jeden odpracovaný deň vzhľadom na to, že väzba začala dňom 20.11.2008. Žalobca vo výkone väzby nepracoval, čo preukazovalo potvrdenie ústavu na výkon väzby, a teda nedosiahol za posudzované obdobie žiaden iný príjem. Pri rozhodovaní o nároku o náhradu ušlého zisku súd prvej inštancie nevychádzal z priemernej mzdy, ktorá by bola nižšia vzhľadom na skutočnosť, že v hlavnej sezóne zimných prác žalobca zarábala viac, preto vychádzal z očakávaného zárobku v čase trvania väzby. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu trov obhajoby v celkovej výške 5.161 eur, postupne v priebehu trestného konania vyplatených ním zvoleným obhajcom - A. J. v sume 1.960,88 eur, A. D. v sume 600 eur a A. K. v sume 2.664 eur, pričom reálnu úhradu týchto trov z majetku žalobcu mal súd prvej inštancie za dostatočne preukázanú. Čo sa týka dôvodnosti výšky A. J. vyúčtovaných trov obhajoby, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v tomto smere uniesol dôkazné bremeno, keď preukázal zastúpenie uvedeným obhajcom, úhradu ním vyúčtovaných trov, ako aj skutočnosť, že sa jednalo o účelne vynaložené trovy obhajoby počas jeho väzobného stíhania, pričom pri preskúmaní predloženého vyúčtovania nezistil žiadne nezrovnalosti ani rozpor s ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“). Obranu žalovaného o neúčelnosti trov obhajoby súd prvej inštancie vyhodnotil ako ničím nepodloženú, za irelevantné považoval aj námietky žalovaného týkajúce sa nedostatkov príjmových dokladov a za rozhodné považoval to, že žalobca vyplatil trovy obhajoby A. J. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že obmedzením na osobnej slobode v trvaní 103 dní dochádza z objektívneho hľadiska k hrubému zásahu do osobnej integrity človeka. Na vecnej správnosti záveru o existencii odškodniteľnej nemajetkovej ujmy nič nemenia ani závery znalcov, ktorí vylúčili príčinnú súvislosť rozhodnutia o väzbe so zhoršením psychického stavu žalobcu a jeho následnými psychickými problémami. Psychický stav žalobcu znalci skúmali v značnom časovom odstupe a potvrdili, že výkon väzby má nepochybný vplyv na psychiku každého človeka, avšak vylúčili trvalé následky vyvolané na psychike žalobcu väzobným stíhaním, čo ale nevylučuje dôvodnosť finančnej kompenzácie za nemajetkovú ujmu, sprevádzanú nespavosťou, stresovou záťažou, smútkom a depresiami. Uvedenú reakciu žalobcu na obmedzenie osobnej slobody potvrdzovali aj závery z psychiatrického prvovyšetrenia D. L. zo dňa 07.01.2010, ktorý žalobcu odborne vyšetroval v časovo najbližšom období po prepustení z väzby a ktorý konštatoval depresívne ladenie žalobcu, následky ťažkého stresu a poruchy spánku. Podľa výpovedí v konaní vypočutých svedkov potvrdených aj závermi znalcov, pred vzatím do väzby netrpel žalobca žiadnou duševnou poruchou či psychickými problémami, u žalobcu bola neskôr diagnostikovaná organická porucha osobnosti mierneho stupňa, ku ktorej rozvoju by podľa znalcov z odvetvia psychiatrie a klinickej psychológie došlo bez ohľadu na výkon väzby, čo však automaticky nevylučuje nárok žalobcu na odškodnenie za väzbu s prihliadnutím na túto skutočnosť. Výpovede svedkyne G. a svedka M. potvrdili zdržanlivý postoj okolia voči žalobcovi v súvislosti s trestným stíhaním a väzbou. Žalobca súdu prvej inštancie nepreukázal ním tvrdené poškodenie dobrej povesti a vzťahov v pracovnom živote v súvislosti s väzobným stíhaním, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že výkon väzby nevedel k strate zamestnania a pokiaľ aj žalobca istú dobu po prepustení z väzby nepracoval a následne aj zmenil druh pre pôvodného zamestnávateľa vykonávanej práce, dôvodom boli problémy somatického charakteru (degenerácia chrčtice). Pokiaľ by výkon väzby spôsobil závažnú ujmu v kolektíve spolupracovníkov, žalobca by sa nevrátil do toho istého kolektívu ešte v priebehu trestného konania. Vo vzťahu k spoluobyvateľom obce súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca nepreukázal takú závažnosť ujmy na dobrej povesti, ktorá by si vyžadovala priznanie spravodlivého zadostučinenia vo forme nemajetkovej ujmy. Sestra žalobcu pred súdom prvej inštancie uviedla, že verila v žalobcovu nevinu a neobmedzila kontakty s ním, teda nedošlo k vážnemu naštŕbeniu rodinných vzťahov. Súd prvej inštancie tiež nezohľadňoval tvrdenú ujmu spôsobenú vynesením prvého odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, nakoľko tento nárok nebol predmetom konania a nejednalo sa o rozhodnutie súdu, ktoré

by bolo ako právoplatné zrušené pre nezákonnosť. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy za výkon väzby je všeobecnými súdmi pri zohľadnení rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a rozdielnej životnej úrovne členských štátov priznávané odškodné v rozmedzí 20-60 eur/deň. V prospech priznania sumy nad minimálnu sadzbu v danom prípade súd prvej inštancie zohľadnil a svedčili (i) povaha trestnej veci (trestné stíhanie za viaceré trestné činy, vrátane trestného činu znásilnenia, ktorý je zvlášť citlivo spoločnosťou vnímaný a odsudzovaný), (ii) že žalobca bol vo výkone väzby aj počas vianočných sviatkov, (iii) že k jeho prepusteniu nedošlo z iniciatívy orgánov verejnej moci, ale z dôvodov zloženej a konajúcim súdom prijatej peňažnej záruky, písomného sľubu žalobcu a uloženia probačného dohľadu, ktorý predstavoval pre život žalobcu ďalšie obmedzenia súkromného života, (iv) že pred vzatím do väzby žalobca viedol bezúhonný život, nebol trestne stíhaný a ako slušný a veriaci človek bol vnímaný aj medzi obyvateľmi obce, (v) následky obmedzenia slobody v podobe psychických útrap, depresii, nespavosti, na liečbu ktorej mu bola v ústave na výkon väzby indikovaná medikamentózna liečba, a (vi) že žalobca sa v dôsledku prežitej traumy z obmedzenia osobnej slobody bál nastúpiť na psychiatrické liečenie ústavnou formou. V neprospech určenia sumy pri hornom limite odškodnenia súd prvej inštancie zohľadnil a svedčili (i) že žalobca viedol skôr utiahnutý a nevýrazný spoločenský život, (ii) že výkon väzby nebol podľa výsledkov vykonaného dokazovania v príčinnej súvislosti s pretrvávajúcimi psychickými problémami, ale ich pôvod má spojitosť okrem organického poškodenia mozgu aj s problémami s chrbticou, napätými susedskými vzťahmi, prebiehajúcimi súdnymi konaniami a dĺžkou tohto sporu, t.j. nie s rozhodnutím o väzbe, (iii) že vykonaným dokazovaním sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by výkon väzby zanechal na ňom trvalé psychické následky, resp. že by bol ich príčinou. Súd prvej inštancie preto uvážil, že odškodnenie vo výške 30 eur/deň obmedzenia osobnej slobody, t.j. spolu 3.090 eur za dobu výkonu väzby 103 dní je proporcionálne a spravodlivé (žalobca požadoval premrštenú sumu 1.200.000 eur), pričom stanovená výška nemajetkovej ujmy predstavuje odškodnenie výlučne za rozhodnutie o väzbe, nie za trestné stíhanie. Vo vzťahu k nároku žalobcu na verejné ospravedlnenie, s poukazom na ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný v konaní nepreukázal svoje tvrdenia, že by N. D. žalobcu krivo obvinila napriek tomu, že žalovaný je povinný prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní preveriť každé podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, ale naopak z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01.02.2012 sp. zn. 3To/218/2011, ktorým bolo zamietnuté odvolanie voči oslobodzujúcemu rozsudku odvolací súd pripustil, že skutky sa mohli stať tak, ako sú uvedené vo výroku rozsudku okresného súdu, avšak nemožno vylúčiť ani iný priebeh skutkového deja. Vynesenie oslobodzujúceho rozsudku nemusí znamenať, že obžalovaný skutok nespáchal, resp. že sa jedná o krivé obvinenie, ale môže byť výsledkom nedostatočnej dôkaznej situácie. Oprávneniu štátu vyšetrovať a stíhať trestné činy koreluje aj jeho povinnosť niesť objektívnu zodpovednosť v prípadoch, kedy prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní nepreukáže trestnoprávne zlyhanie jednotlivca. Žalovaný v tejto súvislosti poukazyval na viaceré súdne rozhodnutia, avšak tieto vychádzali z odlišného skutkového základu a ani v jednom z nich nebolo predmetom konania odškodnenie poškodeného za ujmu spôsobenú výkonom väzby. Súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalovanej na výsluch N. D., pretože vykonanie dokazovania nepovažoval za vhodné a ani podstatné pre rozhodnutie v danej veci. Žalobca si voči žalovanej uplatňoval príslušenstvo pohľadávky, ktoré určil vo výške 10 % ročne z celej žalovanej sumy od 18.07.2012 do zaplatenia. S poukazom na ust. § 563 Občianskeho zákonníka dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaný nemohol byť v omeškaní s náhradou uplatnenej škody k 18.07.2012, t.j. k dátumu spísania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pretože v zmysle ust. § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. mal na uspokojenie nárokov žalobcu lehotu 6 mesiacov od podania žiadosti o predbežné prerokovanie. Oznámenie o neuspokojení nároku žalobcu na náhradu škody mu bolo doručené dňa 03.01.2013, preto týmto dňom súd prvej inštancie ustálil okamih omeškania. Žalobca nesprávne určil aj percentuálnu výšku, ktorá podľa ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavovala ku dňu omeškania 8,75 %. Nakoľko v zmysle ustálenej súdnej praxe povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splatnosti, súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal úrok z omeškania z nemajetkovej ujmy. Paričnú lehotu súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) určil v dĺžke 30 dní. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie zohľadnil, že predmetom konania boli tri samostatné nároky, a to nárok na náhradu majetkovej škody (trovy obhajoby + ušlý zisk), verejné ospravedlnenie a peňažná náhrada nemajetkovej ujmy, čo viedlo k potrebe samostatného rozhodnutia o náhrade trov. Uviedol, že pokiaľ ide o nárok na náhradu majetkovej ujmy, žalobca si uplatňoval istinu vo výške 8.125 eur (5.161 eur trovy obhajoby + 2.964 eur ušlý zisk) s úrokom z omeškania, ktorý po prepočte ku dňu vyhlásenia rozhodnutia predstavoval sumu 6.980,82 eur. Súd prvej

inštancie v tejto časti žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 4.229,97 eur a úrok z omeškania, ktorý ku dňu vyhlásenia rozhodnutia predstavuje sumu 3.008,63 eur, percentuálna úspešnosť žalovaného tak predstavuje 52,82 % a žalobcu 47,18 %, súd preto vzhľadom na porovnateľnú úspešnosť strán rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania o zaplatenie ušlého zisku a trov obhajoby. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania o priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška bola závislá na úvahe súdu, súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy, t.j. zo sumy 3.090 eur. V nároku na uverejnenie ospravedlnenia bol plne úspešný žalovaný, ktorému v konaní o tomto nároku žiadne trovy nevznikli, preto v tejto časti nároku súd prvej inštancie žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. V priebehu konania vznikli znalcovi D. E. F. trovy spojené s účasťou na pojednávaní, ktoré mu doposiaľ neboli uhradené, súd prvej inštancie mu podľa ust. § 255 ods. 1 CSP priznal ich náhradu voči žalovanému, pretože tieto trovy boli vynaložené v súvislosti s rozhodovaním o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorej časti bol žalobca úspešný, v dôsledku čoho na náhradu týchto trov zaviazal žalovaného. O výške týchto trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti rozhodnutiu vo výroku I. a výrokoch III. až VI. podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e) f) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný poukázal na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) v časti posudzovania existencie právneho základu uplatneného nároku – existencie rozhodnutia o väzbe, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím a vznikom škody, ktorej sa venoval v bodoch 72. - 74. odôvodnenia, kde žalovaným namietanú občianskoprávnu zodpovednosť oznamovateľky trestného činu bez uvedenia konkrétnych dôvodov naviazal výhradne na spáchanie trestného činu krivej výpovede, pričom argumentáciu žalovaného označil za snahu sa „svojej objektívnej zodpovednosti celkom alebo sčasti zbaviť, resp. preniesť ju na iný subjekt“. Argumentáciu žalovaného, podľa ktorej škoda ani zodpovednosť štátu nevzniká, pokiaľ má poškodený možnosť domáhať sa náhrady škody uplatnením iných nárokov vyplývajúcich z Občianskeho zákonníka, bola súdom prvej inštancie odmietnutá iba z dôvodu, že v uvedených prípadoch sa nejednalo o škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe bez dostatočného a dodatočného odôvodnenia, prečo by škoda v režime zákona č. 514/2003 Z.z. spôsobená rozhodnutím o väzbe mala byť posudzovaná inak ako škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom. Zmätočnosť napadnutého rozsudku je podľa žalovaného zrejماً z bodu 73. odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde súd prvej inštancie najprv uvádza, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 25 Cdo 297/2009 nie je na toto konanie aplikovateľné a následne si osvojil argumentáciu, že „za škodu spôsobenú trestným oznámením a následným trestným stíhaním zodpovedá predovšetkým štát, čo však nevylučuje prípadnú zodpovednosť inej osoby za škodu spôsobenú trestným stíhaním. Posúdenie výlučnej alebo aspoň čiastočnej zodpovednosti oznamovateľky trestného činu z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či alebo v akom rozsahu bolo takéto posúdenie zohľadnené pri posúdení nároku žalobcu. Súd prvej inštancie zohľadnil pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, že pred vzatím žalobcu do väzby bol vnímaný ako slušný a veriaci človek aj medzi obyvateľmi malej obce, avšak neskôr uvádza, že napäté susedské vzťahy žalobcu neodôvodňovali priznanie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom zo samotného odôvodnenia nie je zrejmé ani to, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s možnosťou, že zmeny v žalobcovom správaní vyplynuli z degeneratívneho ochorenia chrčtice a nie z vykonanej väzby. Rovnako je možné odôvodnenie napadnutého rozsudku považovať za zmätočné z dôvodu, že v ňom súd prvej inštancie poukazuje na povahu trestného stíhania „vrátane trestného činu znásilnenia, ktorý je zvlášť citlivo spoločnosťou vnímaný“, pričom predmetom posúdenia mali byť nároky spôsobené rozhodnutím o väzbe, nie trestným stíhaním. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neuvádza, či sa zaoberal aj skutočnosťou, že do ľudskej dôstojnosti žalobcu bolo/mohlo byť zasiahnuté nie primárne väzbou žalobcu, ale správaním N. D. a jej rodiny. Zo strany súdu prvej inštancie tak ostala nezodpovedaná otázka, z akého dôvodu pripísal negatívne zásahy do osobnosti žalobcu výkonu väzby za situácie, keď nemal ustálené, ako resp. od koho sa obyvatelia obce dozvedeli o väzbe žalobcu, ako aj o trestnej kvalifikácii skutkov, ktoré boli žalobcovi kladené za vinu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje spôsob určenia výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle stanoviska NS ČR č. XX/XXXX a z napadnutého

rozsudku nie je zrejmé, či súd prvej inštancie vzal do úvahy, že žalobca bol do väzby vzatý v r. 2008 (nie v roku 2012). Súd prvej inštancie mal preto pristúpiť k pomernému zníženiu sumy určenej v r. 2012 (20-60 eur) za jeden deň väzby a zohľadneniu minimálnej alebo priemernej mzdy v národnom hospodárstve v r. 2008. Žalovaný považoval nevykonanie dôkazu- výsluchu N. D. za porušenie jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu, že neboli zistené všetky rozhodujúce skutočnosti nevyhnutné na rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), pretože výsluch svedkyne mohol preukázať, či N. D. zodpovedá (výlučne alebo čiastočne) za škodu vzniknutú žalobcovi, mohol potvrdiť tvrdenia svedka O. M., ktorý na pojednávaní dňa 14.03.2016 vypovedal o napätých a vyostrených vzťahoch medzi žalobcom a rodinou navrhovanej svedkyne a mohol ozrejmiť, či žalobca nedisponuje nárokom na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka voči svedkyňi, čo by vylučovalo vznik škody a nemajetkovej ujmy u žalovaného. Rozhodujúcou okolnosťou bolo podanie nepravdivého a zavádzajúceho trestného oznámenia na žalobcu zo strany oznamovateľky N. D. a ak mala žalobcovi vzniknúť akákoľvek ujma, táto nevznikla v príčinnej súvislosti s postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, ale v dôsledku tvrdení oznamovateľky trestného činu, ktorých závažnosť vyústila do vzatia žalobcu do väzby. Žalovaný poukázal na ust. § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka a možnosť súdu stanoviť na základe delenej zodpovednosti mieru účasti každého zo škodcov na spôsobenej škode. Žalovaný nepovažoval stíhanie prípadne odsúdenie oznamovateľky trestného činu za trestný čin krivého obvinenia za nevyhnutné a relevantné na uplatnenie žalobcovho nároku v režime súkromného práva. Žalovaný ďalej namietal, že v bode 59. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že „nestačí iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku“, načo však v rozpore s týmto názorom korešpondujúcim s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) zo dňa 28.04.2010, sp. zn. 4Cdo 319/2008 priznal žalobcovi stratu na zárobku na základe potvrdenia od zamestnávateľa, v ktorom je výslovne uvedené, že sa jedná o „pravdepodobný zárobok“. Podľa názoru žalovaného bolo potrebné na vec aplikovať analógiu podľa ust. § 134 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce a zohľadňovať obdobie predchádzajúceho kalendárneho štvrtroka pred vzatím žalobcu do väzby. Potvrdenie o zárobku neobsahuje ani elementárny údaj o spôsobe výpočtu takéhoto pravdepodobného zárobku, preto je nepreskúmateľným dôkazom. Následne predložením výplatných pásov žalobcu z obdobia väzby by bolo preukázané, že žalobcovi nebola poskytnutá náhrady mzdy za dovolenku, ktorá by mala vplyv na určenie výšky ušlého zisku a tak zabránila tomu, aby žalobcovi bola prípadne priznaná náhrada ušlého zisku aj za dni, keď mu bola zamestnávateľom poskytnutá náhrada mzdy za čerpanie dovolenky. Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie postupoval zjavne nesprávne, keď za účelne vynaložené trovy obhajoby považoval automaticky všetky úkony, ktoré boli vykonané v období, kedy bol žalobca vo väzbe, t.j. 20.11.2008 až 03.03.2009. Žalovaný poukázal na úkony označené ako účasť na výsluchoch a účasť na obhliadkach miesta činu, pri ktorých neexistuje priama príčinná súvislosť s namietaným rozhodnutím o väzbe. Otáznou a súdom prvej inštancie neriešenou skutočnosťou bola aj priama príčinná súvislosť s prvým úkonom A. J., prevzatie a príprava zastúpenia, ktoré sa vzhľadom na obsah nasledujúcich úkonov javí ako súvisiaci s vedením trestného stíhania a teda s uznesením o vznesení obvinenia, a nie rozhodnutím o väzbe. Z predloženého vyúčtovania je pritom zjavné, že v príčinnej súvislosti s väzbou boli vykonané len dva úkony právnej služby a to, návrh na nahradenie väzby a vyjadrenie k sťažnosti. A. J. si za deň 16.02.2009 vyúčtoval úkon „Účasť na výsluchu obvineného Jakaba M. J. B. (12.00-13.00)“ i keď v rovnakom čase bol vyúčtovaný úkon zo dňa 16.02.2009 „Účasť na obhliadke miesta činu C. G. (9.30-13.35)“. Za nesprávne považuje žalovaný aj uplatnenie základnej sadzby tarifnej odmeny v plnej výške pri úkonoch „Návrh na nahradenie väzby zárukou“ zo dňa 05.02.2009 a „Vyjadrenie k sťažnosti OP“ zo dňa 02.03.2009, za ktoré patrila advokátovi odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle ust. § 14 ods. 2 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Žalovaný považuje za nesprávne aj priznanie DPH z režijného paušálu pri úkonoch z r. 2008, nakoľko do 31.12.2008 platilo, že DPH sa na tzv. režijný paušál neuplatňoval (uznesenie NS SR z 11.12.2008, sp. zn. 7So/86/2008). Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je podľa žalovaného nedôvodný a nepreukázaný z dôvodu absencie preukázania priamej príčinnej súvislosti medzi ním tvrdným vznikom nemajetkovej ujmy a rozhodnutím o väzbe, pretože žalobca nepreukázal, z akých zdrojov sa mali obyvatelia obce dozvedieť o povahe trestného stíhania žalobcu ako aj o jeho väzobnom stíhaní a zopakoval, že tieto skutočnosti mohli byť rozširované N. D.. Žalovaný považuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30 eur za deň väzby za neprimerané. V konaní boli produkované dva znalecké posudky a oba vylúčili príčinnú súvislosť nemajetkovej ujmy s väzbou žalobcu a pri oboch znalec poukazuje na degeneratívne zmeny chrčtice a s tým súvisiace recidivujúce bolesti, ktoré viedli aj k zhoršeniu psychického stavu žalobcu, ktorý podľa žalovaného vysvetľuje zmeny správania žalobcu, či už v spoločnosti alebo súkromnom živote žalobcu, vyhýbanie sa spoločenskému kontaktu, ktoré skutočnosti neodôvodňujú priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle

stanoviska NS ČR č. XX/XXXX nad sumu 20 eur/deň väzby a platí, že okrem prezumovaných následkov spojených s výkonom väzby žalobca nepreukázal také následky, ktoré by neboli vyvrátené vykonaným dokazovaním a odôvodňovali priznanie vyššej ako základnej sadzby za jeden deň väzby. Bez vzniku škody a preukázania existencie príčinnej súvislosti nie sú kumulatívne splnené podmienky na vznik zodpovednosti žalovaného (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP). Pokiaľ ide o priznané trovy konania, žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), spočívajúce v tom, že súd prvej inštancie nepristúpil k riadnej aplikácii ust. § 255 CSP napriek tomu, že o nároku na náhradu trov konania mal rozhodnúť v jednom výroku, čo vyústilo do situácie, kedy úspešnejšia strana - žalovaný je povinný na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100 %, pričom žalovanému v konečnom dôsledku ich náhradu nepriznal. Súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z premisy, že predmetom konania boli 3 samostatné nároky, aplikoval síce ust. § 255 ods. 1 CSP, avšak nakoniec nerozhodoval o úspechu vo veci, alebo osobitne vo vzťahu k jednotlivým nárokom. Podľa žalovaného mal súd prvej inštancie vypočítať najskôr pomer úspechu a neúspechu strán v spore. Žalobca sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 1.208.125 eur a bolo mu priznaných 7.319,97 eur (1.960,88 eur ako náhrada trov obhajoby, 2.269,09 eur ako náhrada ušlého zisku a 3.090 eur ako náhrada nemajetkovej ujmy), čo znamená, že v rámci celého konania mal žalobca čiastkový úspech vo veci v rozsahu 0,61 % a žalovaný v rozsahu 99,39 %, z čoho žalovanému patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,78 %. Žalovaný nesúhlasil s právnym posúdením ani v časti trov konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy, keď súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalobca bol v predmetnom konaní plne úspešný. Podľa názoru žalovaného za základ pre určenie miery úspechu strany v konaní mal súd prvej inštancie brať výšku nároku uplatneného žalobcom s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) zo dňa 13.02.2020, sp. zn. IV. ÚS 652/2018-44, podľa ktorého aplikácia pravidla o úspechu strany sporu keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity a je potrebné zohľadniť markantný rozdiel medzi výškou žalobcom požadovanej a súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, teda žalobcu bolo potrebné zaťažiť zodpovednosťou za výsledok sporu. Žalovaný zdôraznil, že v čase podania žaloby bolo už účinné znenie ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a poukázal na nález ÚS SR z 13.02.2020 sp. zn. IV. ÚS 652/2018-44, podľa ktorého určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v nastolenom trende legislatívnych úprav po vplyvom rozhodnutí ESLP, ktorá suma v rozhodnom období predstavovala 13.443,50 eur (50-násobok minimálnej mzdy). Žalovaný mal za to, že nakoľko žalobca si uplatnil náhradu nemajetkovej v premrštenej sume, výrazne prevyšujúcej maximum prípadného odškodnenia, ako aj s poukazom na čistý úspech žalovaného 99,4% (úspech žalobcu pri nároku na nemajetkovú ujmu predstavuje 0,3% pri zohľadnení priznanej sumy 3.090 eur zo žalovanej sumy 1.200.000 eur), súd prvej inštancie priznaním náhrady trov konania v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobcovi ako aj znalcovi D. E. F. voči žalovanému v rozsahu 100 %, predstavuje nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že znalcovi neboli uhradené trovy spojené s účasťou na pojednávaní z dôvodu oslobodenia žalobcu od platenia súdnych poplatkov, nie je dôvodom na priznanie tohto nároku znalca voči žalovanému. V konaní boli vykonané dva znalecké posudky, ktorých vykonanie navrhol žalobca a znalecký posudok vypracovaný D. E. F. bol v konaní vyprodukovaný, pretože žalobca namietal závery prvého znaleckého posudku, pričom žalovaný popieral ich účelnosť. Okrem uvedeného má žalovaný za to, že výrok III. a IV. napadnutého rozsudku sú v praxi nevykonateľné, pretože je otázne ako bude súd prvej inštancie postupovať pri vyčíslení náhrady trov, keď pri väčšine procesných úkonov nie je možné určiť, či sa týkali náhrady majetkovej škody, verejného ospravedlnenia alebo nemajetkovej ujmy. Žalovaný, ako úspešnejšia strana v spore, je tak sankcionovaná povinnosťou úhrady trov konania žalobcovi len z dôvodu, že na zastupovanie v súdnych konaniach nevyužíva externé služby. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok v časti výrokov I. a výrokov III. až VI. o trovách konania zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanej náhradu trov konania, príp. aby v napadnutej časti vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

5. Proti rozhodnutiu vo výroku IV. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b) a h) CSP, t.j. že neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že nesúhlasil s priznanou výškou nemajetkovej ujmy vo výške 30 eur/deň strávený vo väzbe, pretože tento zásah do jeho osobnostných práv bol väčšej

intenzity, bol od rodiny odlúčený počas vianočných sviatkov a musel užívať psychiatrické lieky, bez ktorých by pravdepodobne väzobné stíhanie neprežil. Nesprávne videl v tom, že mu nebola priznaná náhrada za celé trestné stíhanie, ale iba za obdobie väzobného stíhania, pretože v žalobe žiadal náhradu za celé trestné konanie, keď ako dôkazy boli predložené súdu uznesenie o vznesení obvinenia a obžaloba prokurátora, pričom celé trestné stíhanie sa proti žalobcovi viedlo 4 roky. Týmto konaním súdu prvej inštancie bola žalobcovi odňatá možnosť prispôbiť prostriedky procesnej obrany a útoku tak, aby mohol dosiahnuť rozhodnutie vo svoj prospech. Samotný rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, nakoľko v ňom absentujú jednoznačné dôvody, ktoré viedli súd prvej inštancie k záverom jeho rozhodnutia, zdôvodnenie rozsudku je v napadnutých častiach nedostatočné, iba konštatuje skutkový a právny stav bez naznačenia úvahy súdu prvej inštancie, prečo tak rozhodol. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby v napadnutej časti odvolací súd rozsudok zrušil.

6. K odvolaniu žalobcu sa podaním zo dňa 14.07.2021 vyjadril žalovaný a uviedol, že výrokom IV. napadnutého rozsudku bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % zo sumy 3.090 eur. Zdôraznil, že odvolanie môže podať výlučne strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, pričom je zrejmé, že žalobcom označený výrok IV. nezní v jeho neprospech. Žalobca vo svojom odvolaní vypísal znenie výroku I. napadnutého rozsudku a následne označil „výrovkovú časť IV“, z čoho je zrejmé, že sa nemôže jednať o chybu v písaní. Nakoľko žalobca neoznačil v súlade s ust. § 359 CSP a ust. § 363 CSP rozsah, v ktorom napáda rozsudok súdu prvej inštancie (výrok II.), tak je potrebné ustáliť, či žalobcom podané odvolanie nemožno odmietnuť podľa ust. § 386 písm. b) v spojení s písm. d) CSP. Vyjadrenie žalobcu o nezohľadnení intenzity zásahu do jeho osobnostných práv výkonom väzby počas vianočných sviatkov a užívaním liekov na spanie, žalovaný považuje za nesprávne a poukázal na bod 70.5. odôvodnenia napadnutého rozsudku. K vymedzeniu rozsahu sporu prišlo zo strany žalobcu žalobou zo dňa 16.01.2013, v ktorej výslovne uvádza, že sa domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. a v priebehu celého konania žalobca neuvádzal žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sa domáha odškodnenia za vedenie trestného stíhania. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ a zdôraznil, že tieto nové tvrdenia žalobcu možno označiť za zmenu žaloby, ktorá nie je v odvolacom konaní možná. Žalobca vo svojom odvolaní uviedol aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP, pričom v odvolaní neuvádza tvrdenia, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru o nesplnení procesných podmienok.

7. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného viac nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne a odvolanie žalovaného je podané čiastočne dôvodne. Pre vylúčenie pochybností, odvolací súd uvádza, že napriek tomu, že žalobca rozsah podaného odvolania vymedzil tak, že podáva odvolanie proti výroku IV. napadnutého rozsudku, z obsahu odvolania je zrejmé, že odvolaním napáda zamietajúci výrok II. (a nesúhlasí s priznanou výškou nemajetkovej ujmy vo výške 30 eur/deň väzby a že mu nebola priznaná náhrada za celé trestné stíhanie).

9. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatnenej žaloby na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

10. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal náhrady ušlého zisku v sume 2.964 eur, náhrady trov obhajoby v sume 5.161 eur, náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1.200.000 eur a nároku na verejné ospravedlnenie. Svoj nárok skutkovo odôvodnil tým, že v zmysle ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. má voči žalovanému nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, ktorý si v celkovej výške 1.208.125 eur uplatnil v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pretože bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 8T/52/2009-466 zo dňa 26.09.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/218/2011 zo dňa 01.02.2012. Na základe uznesenia Okresného súdu Veľký

Krtíš zo dňa 21.11.2008, sp. zn. Tp/40/2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09.12.2008, sp. zn. 5Tpo/129/2008 bol žalobca vzatý do väzby, so začiatkom väzby dňa 20.11.2008 a z väzby bol prepustený dňa 03.03.2009. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo aj to, že žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 18.07.2012 si žalobca s odkazom na ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. uplatnil titulom škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v konaní, v ktorom bol oslobodený spod obžaloby, voči žalovanému náhradu vo výške 1.208.125 eur (ušlý zisk 2.964 eur, trovy obhajoby/právneho zastúpenia 5.161 eur, nemajetkovú ujmu vo výške 1.200.000 eur) a na výzvu žalovaného doplnil žiadosť podaním zo dňa 13.08.2012, v ktorom o.i. výslovne uviedol, že náhrady škody sa domáha výlučne titulom rozhodnutia o väzbe, a nie titulom nezákonného rozhodnutia či nesprávneho úradného postupu.

11. Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

12. Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

13. Podľa ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak

- a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,
- b) bol oslobodený spod obžaloby alebo
- c) vec bola postúpená inému orgánu.

14. Podľa ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, právo na náhradu škody nevznikne

- a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama,
- b) pri zahľadení odsúdenia alebo odpustení alebo zmiernení trestu udelením individuálnej milosti alebo amnestie prezidentom republiky,
- c) ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa osobitného predpisu vyžaduje,
- d) ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že je trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo ktorý ho podľa očakávania postihne, alebo že o skutku obvineného bolo už rozhodnuté iným orgánom disciplinárne, kárne alebo cudzozemským súdom alebo cudzozemským úradom a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,
- e) ak došlo k podmienčnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu,
- f) ak bol schválený zmier podľa osobitného predpisu,
- g) ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest, alebo
- h) ak škoda bola spôsobená rozhodnutím cudzieho orgánu uznaného alebo prevzatého na výkon na územie Slovenskej republiky.

15. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak

16. Podľa ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

17. Podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2009, výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

18. Podľa ust. § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

19. Podľa ust. § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2009, súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

20. Posúdením odvolacích námietok žalovaného sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou žalovaného (v priebehu celého konania), že žalobcovi nevznikla škoda, resp. nemajetková ujma v príčinnej súvislosti s postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, ale v dôsledku trestného oznámenia oznamovateľky trestného činu N. D., nakoľko je nesporné, že podanie akéhokoľvek trestného oznámenia aktivuje postup orgánov činných v trestnom konaní (prokurátor a policajt), ktoré sú povinné zistiť skutkový stav veci tak, aby neboli dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie, obstaráť dôkazy a objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Z ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe je o.i. oslobodenie spod obžaloby. Štát by v zmysle judikatúry mohol vylúčiť nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe iba v prípade, ak by sa žalobca svojím konaním pričínil k obavám, ktoré boli dôvodom väzby, pretože len vtedy mal obvinený vinu na uvalení väzby (rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Cdo/161/2022 zo dňa 23.08.2023). Táto skutočnosť však žalovaným v konaní nebola preukázaná.

21. Vo vzťahu k uvedenej odvolacej argumentácii žalovaného považuje odvolací súd za nutné zdôrazniť aj to, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov (§ 3 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca, nakoľko nie je možné prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv, pretože v takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

22. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil účelnosť vynaložených trov obhajoby, ktoré podľa žalovaného predstavujú len dva úkony právnej služby v príčinnej súvislosti s väzbou - návrh na nahradenie väzby a vyjadrenie k sťažnosti (žalovaný namietal aj to, že súd prvej inštancie priznal tarifnú odmenu za všetky úkony v období 20.11.2008 až 03.03.2009, že pri účasti na výsluchoch a obhliadkach miesta neexistuje priama príčinná súvislosť s rozhodnutím o väzbe, že nebola ustálená priama príčinná súvislosť s prvým úkonom A. J., ktorý sa javí ako súvisiaci s vedením trestného stíhania, že A. J. si za deň 16.02.2009 vyúčtoval 2 úkony v rovnakom čase, že si uplatnil základnú sadzbu tarifnej odmeny v plnej výške pri 2 úkonoch namiesto 1 základnej sadzby a že v neposlednom rade bola nesprávne uplatnená DPH z režijného paušálu pri úkonoch z r. 2008). V súvislosti s uvedeným poukazuje odvolací na to, že skutkové tvrdenia žalobcu o vynaložení v konaní pred súdom prvej inštancie uplatnených trov konania, žalovaný nijak účinne nerozporoval, čo súd prvej inštancie konštatuje aj v napadnutom rozhodnutí, keď uviedol, že pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na náhradu trov obhajoby (vo výške 5.161 eur) titulom rozhodnutia o väzbe skúmal preukázanosť existencie trov obhajoby v priamej príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe. Vo vzťahu k námietkam žalovaného ohľadne neúčelnosti trov obhajoby, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný sa vo svojej obrane obmedzil len na všeobecnú a ničím nekonkretizovanú námietku neúčelnosti trov obhajoby

a poukázal na to, že strany sporu boli informované o pripojení trestného spisu žalobcu (Okresný súd Veľký Krtíš, sp. zn. 8T/52/2009), vrátane vyšetrovacieho spisu a mali možnosť za účelom uplatnenia prostriedkov procesného útoku a obrany oboznámiť sa s jeho obsahom a navrhnúť dokazovanie, preto obranu žalovaného vyhodnotil ako nepodloženú, účelovú a nespôsobilú ovplyvniť výšku uplatneného nároku.

23. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Žalovaný bol v rámci plnenia si svojich procesných povinností podľa ust. § 150 CSP (podľa ktorého strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu), ako protipólu uvádzania skutkových tvrdení žalobcu, povinný (ak chcel byť v spore úspešný) účinne poprieť skutkové tvrdenia žalobcu týkajúce sa dôvodnosti a výšky žalobcom uplatneného nároku. Popretím skutkových tvrdení tá-ktorá strana sporu vyvracia skutkové tvrdenia uvedené druhou stranou sporu, čoho procesným dôsledkom je, že len účinne popreté skutkové tvrdenia sa považujú v konaní za sporné (a vykonáva sa o nich dokazovanie). Aby popretie skutkových tvrdení bolo procesne účinné (založilo spornosť skutkových tvrdení), ust. § 151 ods. 2 CSP kumulatívne vyžaduje, aby popierajúca strana (i) výslovne poprela skutkové tvrdenia; a zároveň (ii) uviedla vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Z uvedeného je zrejmé, že nestačí len všeobecné konštatovanie strany sporu, že popiera skutkové tvrdenia uvedené protistranou (tak ako správne dovodil súd prvej inštancie vo vzťahu k námietkam žalovaného ohľadne neúčelnosti vynaložených trov obhajoby). Z ust. § 151 ods. 1 CSP vyplýva, že skutkové tvrdenie sa považuje za nesporné (i) ak ho protistrana výslovne nepoprela, alebo (ii) ak skutkové tvrdenie strana síce poprela, ale neúčinne (teda ako keby k popretiu nedošlo). Ako bolo uvedené vyššie, dôsledkom toho, že skutkové tvrdenia strany sa považujú za nesporné je, že súd o nich ďalej nevykonáva dokazovanie a také skutkové tvrdenia si súd osvojí (v súlade so zásadou formálnej pravdy) ako zistený skutkový stav a ďalej z neho pri svojom rozhodnutí vychádza (§ 186 ods. 2 CSP). Možnosť uvádzať skutkové tvrdenia a popierať skutkové tvrdenia je v súlade CSP limitovaná a podlieha zákonnej (§154 CSP) a sudcovskej koncentrácii konania (§ 153 ods. 1 CSP).

24. Uvedené súvisí aj s prípustnosťou novôt v odvolacom konaní. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy (t.j. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie) iba za podmienok ust. § 366 CSP. Odvolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Doplniť dokazovanie však môže odvolací súd (ako už bolo uvedené) iba za podmienok uvedených v ust. § 366 (§ 384 ods. 2 CSP). Odvolací súd teda môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonala súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, ako aj doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP, keď pôjde o tzv. novoty v odvolacom konaní. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak (i) sa týkajú procesných podmienok, (ii) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, (iii) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo (iv) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

25. Aplikujúc naznačené právne východiská je potrebné dovodiť, že žalovaným až v odvolaní uplatnené konkrétne námietky (vlastné skutkové tvrdenia) týkajúce sa (ne)účelnosti vynaložených trov obhajoby, ktoré si žalovaný kvalifikovane a včas neuplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie, nepredstavujú prípustné novoty v odvolacom konaní, preto na ne odvolací súd neprihliadal. Dôsledkom uvedeného je konštatovanie správnosti záveru súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu trov obhajoby v súdom prvej inštancii priznanej výške.

26. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že súd prvej inštancie určil výšku náhrady ušlého zisku na základe pravdepodobného zárobku a nie na základe objektívne ušlého zisku, platí rovnako vyššie uvedené a záver o neprípustnosti odvolacej argumentácie žalovaného ako novoty v odvolacom konaní, pretože žalovaný v priebehu konania pred súdom prvej inštancie namietal len nepredloženie pracovnej zmluvy, uplatnenie hrubej mzdy namiesto čistej a nepreskúmateľnosť potvrdenia o pravdepodobnej výške príjmu

(s čím sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite vysporiadal), nie spôsob jeho výpočtu.

27. Vo vzťahu k priznanému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, posúdenia jeho dôvodnosti a výšky, odvolací súd sa nestotožnil s námietkami žalovaného o tom, že nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s možnosťou, že zmeny v žalobcovom správaní vyplynuli z degeneratívneho ochorenia chrbtice, nie z vykonanej väzby. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že uvedené zvažoval (ako faktor v neprospech určenia sumy pri hornom limite odškodnenia v rozmedzí 20-60 eur/deň). Skutočnosť, že žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie mal v konaní ustáliť, od koho sa obyvatelia obce dozvedeli o väzbe žalobcu a o trestnej kvalifikácii skutkov a tiež, či rozhodujúcou okolnosťou nebolo nepravdivé a zavádzajúce trestné oznámenie zo strany oznamovateľky N. D., považuje odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie za snahu žalovaného zbaviť sa jeho (objektívnej) zodpovednosti, keď je zrejmé, že zodpovedný za ujmu, ktorá vznikla žalobcovi rozhodnutím o väzbe, nie je ten, kto by aj šíril pravdivé informácie o jeho väzobnom stíhaní, ale ten, kto rozhodol o väzbe. V zmysle uvedeného nie je podstatné skúmať, ako sa obyvatelia obce dozvedeli o väzbe žalobcu, naviac – preukazovanie tejto skutočnosti je prakticky nemožné. Žalovaný ďalej namietal, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle stanoviska NS ČR č. 52/2012 (rozsudok NS ČR z 11.01.2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010), teda z r. 2012 a preto mal pristúpiť k pomernému zníženiu sumy určenej v roku 2012 za jeden deň väzby a k zohľadneniu minimálnej alebo priemernej mzdy v národnom hospodárstve v roku 2008. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že súd prvej inštancie sa vyslovene nezaoberal skutočnosťou, že uvedené stanovisko NS ČR je datované v roku 2012, bližším oboznámením sa s uvedeným stanoviskom je možné jednoducho zistiť, že v predmetnom konaní bolo rozhodované o náhrade nemajetkovej ujmy za obdobie väzby od 23.04.1997 do 20.10.1997, ktoré obdobie predchádza žalovanému obdobiu väzby žalobcu v r. 2008-2009, preto uvedenú argumentáciu žalovaného považuje odvolací súd za irelevantnú.

28. K námietkam žalovaného ohľadne priznanej nemajetkovej ujmy, sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie zrozumiteľne vysvetlil, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy za výkon väzby zohľadnil rozhodovacia prax ESLP a priznávané odškodné v rozmedzí 20-60 eur/deň, pričom pri ustálení sumy 30 eur/deň posudzoval faktory povyšujúce sumu nad minimálnu sadzbu. Ak súd prvej inštancie zohľadňoval povahu trestnej veci, čo namietal žalovaný, že súvisí s trestným stíhaním a nie rozhodnutím o väzbe, je potrebné súhlasiť so súdom prvej inštancie, že citlivosť ich vnímania spoločnosťou má dopad aj na vnímanie väzobného stíhania v prípade obvinenia z nich. Psychické následky (v podobe psychických útrap, depresí a nespavosti, na liečbu ktorých mu bola v ústave na výkon väzby indikovaná medikamentózna liečba) vyvodil súd prvej inštancie z bezprostredne najskoršieho vyšetrenia žalobcu po prepustení z väzby (D. L. dňa 07.01.2010), pretože psychický stav žalobcu znalci skúmali v značnom časovom odstupe, pričom potvrdili, že výkon väzby má nepochybný (čo i len prechodný) vplyv na psychiku každého človeka (u žalobcu adaptačná porucha/reaktívny depresívny stav, ktorá podľa vyjadrenia D. F. začína obvykle do 1 mesiaca po výskyte stresujúcej udalosti a zriedkakedy prekročí 6 mesiacov), avšak vylúčili trvalé následky vyvolané na psychike žalobcu väzobným stíhaním, čo ale nevylučuje dôvodnosť finančnej kompenzácie za nemajetkovú ujmu, sprevádzanú nespavosťou, stresovou záťažou, smútkom a depresiami práve v čase (prechodného) depresívneho stavu (depresívne ladenie žalobcu, následky ťažkého stresu a poruchy spánku konštatované D. L.). V neprospech určenia sumy na hornej hranici rozpätia odškodnenia súd prvej inštancie zohľadnil aj závery znaleckých posudkov, že výkon väzby nebol v príčinnej súvislosti s pretrvávajúcimi psychickými problémami, ale ich pôvod má spojitosť okrem organického poškodenia mozgu aj s problémami s chrbticou, ale aj s napätými susedskými vzťahmi, prebiehajúcimi súdnymi konaniami a dĺžkou sporu (teda nie s rozhodnutím o väzbe). Z uvedeného dôvodu je priznanie odškodnenia (nemajetkovej ujmy) vo výške 30 eur/deň, teda len mierne nad spodnú hranicu priznávaného odškodného 20-60 eur/deň, nanajvýš primerané a spravodlivé, zohľadňujúce osobitosti a okolnosti prejednávanej veci.

29. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, ak nárok žalobcu posudzoval ako nárok uplatnený titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe (§ 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z.) za obdobie väzby od 20.11.2008 – 03.03.2008 (žalobca si ušlý zisk uplatnil od 19.11.2008). Z obsahu žaloby zo dňa 16.01.2013 a spisu (dokonca aj záverečnej reči žalobcu) je zrejmé, že takto si nárok v konaní uplatnil sám žalobca a takto bol ustálený predmet konania počas celého konania pred súdom prvej inštancie (v priebehu celého

konania žalobca neuvádzal žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sa domáha náhrady škody za vedenie trestného stíhania), preto nie je dôvodná odvolacia námietka žalobcu o tom, že súd prvej inštancie nerozhodol o celom jeho nároku – teda o náhrade za celé trestné stíhanie, ale iba za obdobie väzby. Odvolací súd opakuje, že pokiaľ ide o stanovenie výšky nemajetkovej ujmy v sume 30 eur/deň, všetky žalobcom uvádzané dôvody, pre ktoré v odvolaní nesúhlasil s takto určenou sumou náhrady (odlúčenie počas vianočných sviatkov, psychický stav žalobcu) súd prvej inštancie zohľadnil a vysporiadal sa s nimi pri určovaní priznanej výšky nemajetkovej ujmy, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd plne stotožňuje a odkazuje na neho.

30. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že predmetom konania je zodpovednosť žalovaného ako štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z., čo súd prvej inštancie náležite skúmal a zdôvodnil. S ohľadom na objektívnu zodpovednosť žalovaného a odôvodnenie uvedené v ods. 20 a 21 vyššie, súd prvej inštancie nebol oprávnený skúmať príp. zodpovednosť N. D. podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka alebo za vznik akejkoľvek inej ujmy na strane žalobcu. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že vykonanie dokazovania výsluchom N. D. nebolo pre rozhodnutie vo veci potrebné. Žalovaný namietaná neúplnosť zistenia skutkového stavu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP, je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom.

31. Z ust. § 255 a § 256 CSP a z ustálenej judikatúry vyplýva, že vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Je však potrebné stotožniť sa s odvolacou argumentáciou žalovaného, že uvedené ustanovenia súd prvej inštancie nesprávne aplikoval na skutkový stav prejednávanej veci, ak v prejednávanej veci rozhodol o nároku na náhradu trov konania samostatne pre jednotlivé nároky a ak vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo sumy 3.090 eur.

32. Ohľadne rozhodnutia súdom prvej inštancie viacerými samostatnými výrokmi pre jednotlivé nároky, odvolací súd poukazuje na nález ÚS SR zo dňa 25.05.2023 sp. zn. III. ÚS 115/2023-48, podľa ktorého: „Argumentácia oboch strán je zaťažená preceňovaním kategórie samostatnosti uplatnených nárokov na náhradu škody, ktorá bola ako argumentačné východisko použitá v rozhodnutiach č.k. R 10/1976, R 28/1970, 3MCdo/11/2011 a č.k. 3MCdo/25/2012. Bolo tomu však v celkom iných súvislostiach a s formuláciou záverov, ktoré sa vzťahujú na celkom iné procesné situácie. Okrem toho kategória samostatnosti nie je priliehavá, keďže všetky uplatnené nároky sťažovateľky majú rovnakú skutkovú podstatu, z ktorej bola vyvedená povinnosť žalovanej v jej základe a ktorou bola dopravná nehoda, pri ktorej sťažovateľke bola spôsobená škoda v rôznych jej podobách. .... Argument samostatnosti nárokov preto celkom nezodpovedá hmotnoprávnej úprave. Okrem toho nie je žiaden dôvod na to, aby táto hmotnoprávna rozdielnosť bola zohľadňovaná v procesnoprávnej úvahe o náhrade trov konania. Ustanovenia § 255 a § 256 CSP neobsahujú žiadne prvky, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že pluralita rôznych nárokov na náhradu škody by mala byť hľadiskom rozhodovania o náhrade trov konania. Obe ustanovenia používajú vo vzťahu k hmotnoprávnej úprave celkom indiferentné pojmy ? vec, konanie a pomer úspechu. Čo bolo vecou strán a čoho sa namietané konanie týkalo, bolo určené žalobou sťažovateľky o zaplatenie. Z pohľadu procesného je celkom bez významu, že sťažovateľkou žalobou uplatnená čiastka bola tvorená rôznymi zložkami škody. .... Z úpravy CSP o náhrade trov konania nemožno vyvodiť, že by o náhrade trov konania malo byť rozhodnuté deviatimi samostatnými výrokmi alebo priemerom deviatich pomerov úspechov v jednotlivých zložkách náhrady škody. Právna úprava náhrady trov konania vychádza z toho, že štát ochranu práv nefinancuje výlučne sám, a je na stranách, aby si časť nákladov hradili sami s tým, že v určitom rozsahu majú medzi sebou nárok na náhradu. Cieľom náhrady trov konania je dosiahnutie určitej miery spravodlivosti, ktorá je však určovaná tým, že náhrada trov konania má vo vzťahu k predmetu sporu len akcesorickú povahu. Preto právna úprava obsahuje jednoduché zásady, ktorou je i zásada procesného úspechu.“ Žalovaný tak správne namietal, ak súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku posudzoval nárok na náhradu trov konania samostatne pre jednotlivé žalobcom uplatnené nároky a nepostupoval podľa zásady procesného úspechu vo veci/ v spore.

33. Žalobca bol v konaní úspešný v časti o zaplatenie náhrady škody (trov obhajoby a ušlého zisku) vo výške 4.229,97 eur zo žalovanej sumy istiny 8.125 eur, teda úspech žalobcu predstavuje 52,06 %, žalovanej 47,94%, teda čistý úspech žalobcu je 4,12 %.

34. V časti priznania nároku na náhradu trov konania žalobcovi z náhrady nemajetkovej ujmy síce súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v prejednávanej veci výška plnenia v časti nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu (nález ÚS SR zo dňa 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018, uznesenie NS SR zo dňa 30.07.2019, sp. zn. 4Cdo/34/2018), avšak nezohľadnil žalovaným namietané právne závery ÚS SR vyslovené v náleze sp. zn. IV. ÚS 652/2018 z 13.02.2020, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, v zmysle ktorých aplikácia zásady úspechu pri priznávaní náhrady trov v situáciách, keď rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože inak by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana jeho právu na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením. Odvolací súd je toho názoru, že práve o takúto situáciu ide aj v danej veci, keďže žalobca si v tomto spore uplatnil titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1.200.000 eur, ktorá je celkom zjavne neprimeraná náhradám priznávanými v obdobných prípadoch rozhodnutiami súdov (čo skonštatoval aj súd prvej inštancie ak uviedol rozpätie 20-60 eur za deň väzby pri zohľadnení okolností prejednávanej veci), ktorých znalosť splnomocnenému a neskôr právnenému zástupcovi žalobcu bolo možné predpokladať a očakávať, pričom z uplatnenej sumy 1.200.000 eur bola žalobcovi priznaná iba suma 3.090 eur, teda iba 0,25 % z uplatnenej sumy, čo predstavuje čistý úspech žalovaného v rozsahu 99,5%, preto odvolací súd vychádzal z toho, že aj vo vzťahu k tomuto nároku je potrebné pripočítať úspech žalovanému.

35. Žalovaný mal plný úspech aj v časti o uverejnenie ospravedlnenia, ktorý nárok súd prvej inštancie zamietol.

36. Posudzujúc kumulatívne pomer úspechu strán sporu v konaní, bol v konaní úspešnejší žalovaný (žalobca mal v časti uplatneného peňažného nároku úspech len nepatrný $[(4.229,97 + 3.090)/1.208.125 = 0,0061$, t.j. 0,61 %] a v časti ospravedlnenia bol plne neúspešný), preto žalovanému ako v konaní úspešnejšej strane patrí náhrada trov konania v plnom rozsahu. Žalovanej však v konaní žiadne trovy nevznikli a tieto si neuplatnila, preto bolo dôvodné v súlade s čl. 17 základných zásad CSP, ktorý upravuje procesnú ekonómiu súdneho konania, rozhodnúť tak, že sa žalovanej náhrada trov konania voči žalobcovi nepriznáva (uznesenie NS SR, sp. zn. 7Cdo/14/2018). O trovách znalca rozhodol odvolací súd rovnako podľa pomeru úspechu strán sporu v konaní tak, že na ich náhradu zaviazal neúspešného žalobcu v rozsahu 100 %.

37. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne a právne správny potvrdil a vo výroku III. až VI. podľa ust. § 388 CSP zmenil.

38. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).